

Madagaskar-blogen

1/2026

Kjære vener!

Etter mange år som redaktør av bloggmagasinet har Sonja gått over i pensjonistene sine rekkjer og gjeve stafettpinnen vidare. Me som er involverte i NMS sitt arbeid i Madagaskar ønskjer å vidareføre tradisjonen, og håpar årets fyrste utgåve fell i smak.

På vegne av NMS Øst-Afrika,
Aslak L. Gotehus

Medarbeidarane i seksjon Øst-Afrika samla på Furutangen i juni 2026.

STABEN: Med hvit frakk: jordmor og postleder. Ved siden av henne: to ansvarlige for REMAFI (Anjatsiorintsoa til venstre og Fitiavana til høyre). Zoky Tovo (med briller) og REMAFI-medlemmer. Fotograf: REMAFI

REMAFI-prosjektet redder liv

Skrevet av: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

Publisert: 13.3.2026

Seks av ti fødsler på landsbygda på Madagaskar skjer fortsatt hjemme. Prosjektet REMAFI jobber for å endre dette gjennom opplæring, evangelisering og økonomisk støtte til matronene.

REMAFI er en forkortelse for «REny MAnentana amin'ny Fiterahana Ieren-doza» (mødre som bevisstgjør for trygge fødsler).

I starten av februar 2026 hadde jeg møte med Fitiavana, hovedkoordinator for REMAFI, som er et underprosjekt i Mother and Child Health Program (MCHP).

Etter at Sonja Küspert sin periode som rådgiver nå er over, er ansvaret videreført til en ny rådgiver i prosjektet. Samtalen ga en grundig gjennomgang av historikk, målsettinger, utfordringer og videre retning for prosjektet. Møtet startet med bønn før vi gikk inn i en helhetlig gjennomgang av arbeidet og utviklingen.

Ratovoson Gilbert (Zoky Tovo som hyrde) ved montering av flip-over til undervisning. Anjatsiorintsoa (assistent for administrasjon og økonomi) intervjuer to REMAFI-medlemmer som sitter foran henne (undersøkelse knyttet til arbeidet i perioden da vi ikke var til stede). Foto: REMAFI

Under samtalen nevnte Fitiavana ordene fra Apostlenes gjerninger 8:31:

«Hvordan skulle jeg vel kunne forstå, når ingen veileder meg?»

Dette ble en sterk påminnelse om betydningen av undervisning og veiledning, som også er kjernen i arbeidet.

Lange røtter

REMAFI har sine røtter tilbake til 2003, da initiativet først ble foreslått. I 2006 startet arbeidet med opplæring av tradisjonelle fødselshjelpere, eller matroner – den gang under navnet FOAT (Formation des Accoucheuses Traditionnelles). Målet var å styrke deres kompetanse på å redusere mødre- og barnedødelighet i landsbyene der de praktiserte. I 2014 ble denne delen av arbeidet stanset, etter anbefaling fra regionale helsemyndigheter, og prosjektet måtte omstilles. I stedet for å utdanne matroner til å gjennomføre fødsler, ble de gradvis omdefinert til henvisningspersoner som skal motivere gravide kvinner til å føde ved helsepost (CSB).

Gruppebilde under oppfølgingsbesøket i Ambohitompoina. Med hvit frakk: Dr. Nicole, leder for helseposten. REMAFI-staben: Svart blomstrete kjole: Miandrisoa Fitiavana Santatriniaina (koordinator); gul hatt: Hasina (teknisk assistent); blå caps: Anjatsiorintsoa; øvrige REMAFI-medlemmer. Foto: REMAFI

Fitiavana overtok som koordinator i 2025 og har arbeidet med å sikre god overføring av kunnskap og videreføring av prosjektets retning.

60 prosent hjemmefødsler

Bakgrunnen for REMAFI er fortsatt alvorlig. Mange steder på Madagaskar skjer flesteparten av fødslene fortsatt utenfor helseinstitusjon, selv der det er helsepost tilgjengelig.

Tall som ble delt i møtet viser at seks av ti fødsler på landsbygda fortsatt skjer hjemme. Dette står i kontrast til FNs bærekraftsmål om å redusere mødredødeligheten. REMAFIs overordnede mål er derfor å redusere mødre- og barnedødelighet i områdene der prosjektet er til stede. På kort sikt handler dette om å få flest mulig gravide til å oppsøke og føde ved helsepost. Samarbeidet mellom matroner og helsepersonell er avgjørende i dette arbeidet. Matronene fungerer nå som henvisningspersoner som følger kvinnene til helsetjenestene.

Fitiavana samtaler med to REMAFI-medlemmer foran seg om arbeidet i perioden da vi ikke var til stede. Foto: REMAFI

For at økt henvisning skal lykkes, må også kvaliteten ved helsepostene styrkes. Det arbeides derfor med kompetanseheving av helsearbeidere gjennom kurs og formativ oppfølging. Opplæringen tilpasses lokale behov.

- Der for eksempel malaria er utbredt, rettes fokuset mot dette, mens andre steder prioriteres svangerskapsoppfølging eller nyfødtomsorg, sier Fitiavana.

Det legges også til rette for erfaringsutveksling mellom de ulike områdene der REMAFI er aktiv.

Stor deltakelse

Arbeidet følges tett opp gjennom regelmessige besøk. Høsten 2025 ble det gjennomført oppfølgingsbesøk blant annet i Tanandava, Anjamanga, Ambohitompoina og Belanitra. I Anjamanga, Ambohitompoina og Belanitra var det totalt 70 forventede deltakere, med 53 oppmøtte, noe som tilsvarer en samlet deltakelse på 76 prosent. I Tanandava deltok 10 av 15 REMAFI-medlemmer, det vil si 67 prosent.

Under disse besøkene ble REMAFI-medlemmer undervist i faresignaler hos mor og barn, styrket i sin rolle som henvisningspersoner og gitt opplæring i økonomistyring av inntektsgenererende aktiviteter (AGR). Flere REMAFI-medlemmer og helsearbeidere deltok i opplæringen. Samtidig ble økonomiforvaltningen gjennomgått og forbedringstiltak identifisert. Slike besøk er avgjørende for å sikre kvalitet, ansvarlighet, motivasjon og videre fremgang.

En viktig del av strategien har vært evangelisering. Arbeidet med å endre holdninger blant både matroner og lokalsamfunn er krevende. Tradisjonelle helbredere, kjent som ombiasy eller dadarabe, har sterk sosial og religiøs innflytelse og fungerer ofte som rådgivere i spørsmål om helse og livsvalg. Dette påvirker kvinners valg rundt fødsel i landsbygda. Gjennom trosbasert tilnærming og undervisning, har prosjektet opplevd at det har blitt lettere å få matronene med på laget og skape forståelse for betydningen av trygg fødsel ved helsepost. Samtidig benyttes IEC-arbeid (Information, Education and Communication – informasjon, utdanning og kommunikasjon) som metode for å fremme folkehelse og stimulere til atferdsendring.

Hovedbordet fra venstre: Zoky Tovo, i midten varaordføreren, og eldste fra Anjamanga som er rådgiver for REMAFI. REMAFI-staben og REMAFI-medlemmer til stede. Foto: REMAFI

Kompleks

Overgangen fra fødselspraksis til henvisningsrolle har hatt økonomiske konsekvenser for matronene, siden de har mistet en tidligere inntektskilde. For å møte dette har REMAFI etablert inntektsgenererende aktiviteter (AGR). Gjennom mikrokredittordninger og rullerende fond får deltakerne startkapital til små virksomheter som jordbruk, husdyrhold eller handel. En andel av overskuddet (ti prosent) tilbakebetales til fellesfondet slik at ordningen kan fortsette å vokse. Dette bidrar til økonomisk bærekraft og økt motivasjon.

REMAFI er i dag til stede i flere områder, blant annet Marolambo, Ampitabe, Ambohimanga Sud, Ambalabara, Farihimena, Ankaramalaza, Tanandava, Bemaha Alarobia, Antsapandrano, Belanitra, Anjamanga og Ambohitompoina. Tre av disse regnes som pilotområder: Belanitra, Anjamanga og Farihimena. I enkelte av disse områdene gjennomføres nå nesten alle fødsler ved helsepost. Selv om statistikken kan vise færre kvinner registrert direkte i REMAFI-programmet, tolkes dette som et tegn på at prosjektet har nådd et viktig mål: Kvinner velger nå helseinstitusjon som førstevalg.

Zoky Tovo evangeliserer (forkynner de hellige skrifter). Foto: REMAFI

Oppfølging og evaluering skjer jevnlig. Hovedkontoret til REMAFI i Antsirabe mottar rapporter fra områdene hver tredje måned via telefon, meldinger eller digitale kanaler. Kvinner som føder ved SALFA-helseposter mottar gratis fødselsutstyr, noe som fungerer som ytterligere motivasjon. Samtidig

understrekes betydningen av å motivere REMAFI-kvinnene, siden det er deres innsats som bidrar til økte indikatorer og flere trygge fødsler.

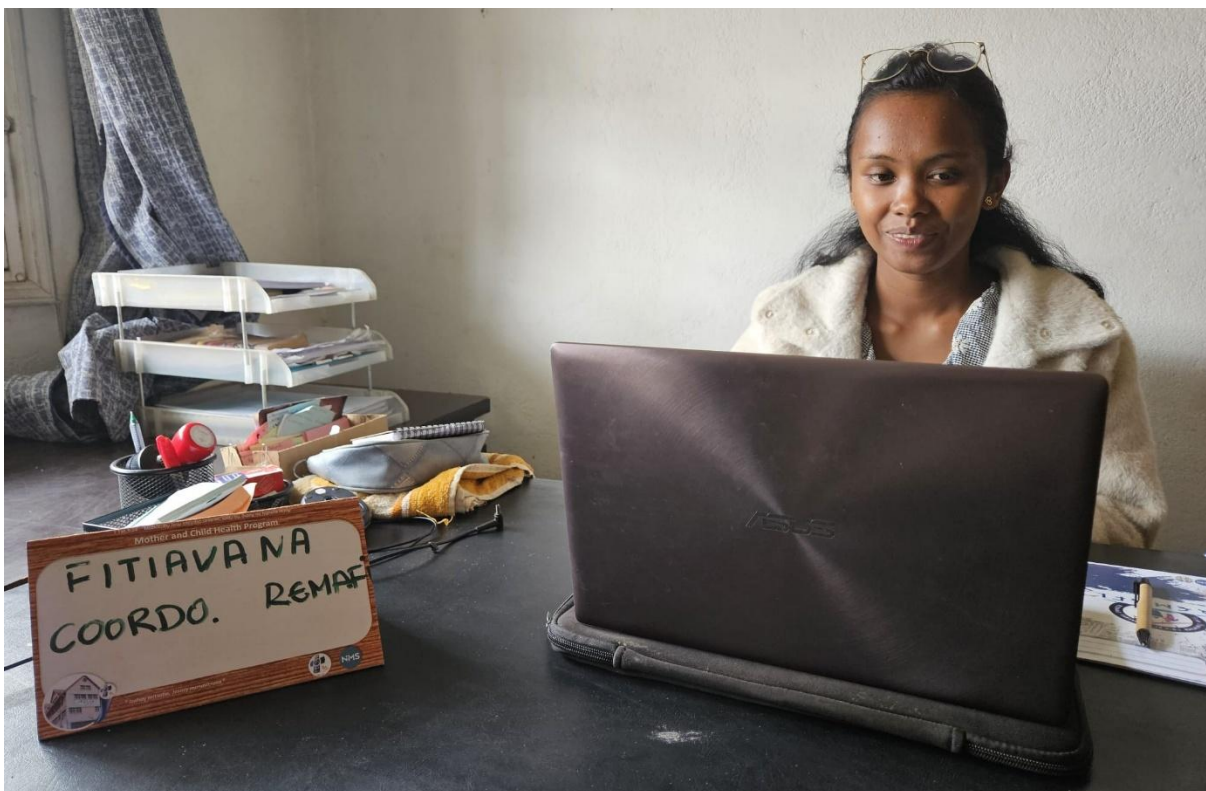
Samtalen i februar 2026 ga et tydelig bilde av kompleksiteten i arbeidet, men også av fremgangen som er oppnådd. Som rådgiver i MCHP ønsker og håper jeg å bidra til videre utvikling ved oppfølging av dette viktige arbeidet. REMAFI handler i bunn og grunn om å redde liv gjennom langsiktig endring i holdninger, praksis og struktur i lokalsamfunn der behovet fortsatt er stort.

Fra venstre: Dr. Voahangy Ratsiorivololona (prosjektleder), REMAFI-medlem Ambohitompoina, medisinsk inspektør i Antanifotsy, REMAFI-medlem i Ampitabe, Hasina (stab), Fitiavana (REMAFI-koordinator), Stellah (fra regionale helsemyndigheter i Vakinankaratra), REMAFI Alarobia Bemaha, REMAFI Ankaramalaza, REMAFI Tanandava, REMAFI Farihimena, REMAFI Anjamanga, REMAFI Ambohimanga du Sud med ektefelle, og til slutt Dr. Johanès Ratolojanahary, teknisk direktør i SALFA. Foran fra venstre: REMAFI Ambohitompoina, REMAFI Marolambo, Dr. Fitahiana Razafy. Foto: REMAFI

Fitiavana drøfter REMAFI med tre helsearbeidere ved helseposten i Ambohitompoina: jordmor Hanitra, lege (postleder) og sykepleier. Foto: REMAFI

Fitiavana på kontoret sitt i Antsirabe, der vi hadde møte. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

Fitiavana ved banneret til REMAFI-prosjektet, som presenterer aktiviteter og intervensjonssteder. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

Presteskolen STPL i Marovoay. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Et besøk til Marovoay

Skrevet av: Dr Rivosoa Nasoloniaina

Publisert: 25.3.2026

I februar hadde jeg (Rivosoa, rådgiver for NMS på Madagaskar) gleden av å besøke presteskolen STPL i Marovoay nord-vest på Madagaskar på vegne av NMS.

STPL er det provinsielle lutherske teologiske seminaret på Madagaskar.

Jeg var ivrig etter å få innblikk i prosjektet for teologisk infrastruktur og fremgangen dette prosjektet har hatt den siste tiden, og ble varmt tatt imot av skolens finansdirektør, Amisy Philibert.

Presteskolen STPL i Marovoay

Helt fra starten av samtalen vår var det tydelig at noe positivt er i ferd med å skje her.

– Jeg er veldig glad for å se at motorbåten allerede er i drift, sa jeg, mens vi gikk rundt på området. Og jeg ser at mursteinsproduksjonen allerede har startet. Men fortell meg først, når startet presteskolen i Marovoay?

Motorbåten «Tafita Petera» tilhørende STPL Marovoay. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Finansdirektøren smilte.

- *I starten var det en bibelskole, forklarte han.*
- *Det startet i 1986. Deretter, i 1988, ble presteskolen dannet (STPL).*

I disse tidlige årene var presteskolen fremdeles ny innenfor Avaratr'i Mania-synoden, før dannelsen av Boeny Mahajanga-synoden. Utdanningen varte i to år, i motsetning til det fireårige programmet som tilbys i dag, ettersom kandidatene allerede hadde fullført bibelopplæringen. Det første kullet ble uteksaminert i 1990, etterfulgt av det andre i 1991, og så videre.

- *I år har vi det 14. og 15. kullet. For øyeblikket er det 34 studenter i det 14. kullet og 31 i det 15. kullet.*

Kvinnelige studenter

Jeg spurte han så om andelen kvinnelige studenter ved skolen.

- *Det er noen, men veldig få sammenlignet med menn. Mange av kvinnene her er faktisk konene til studentene.*

Dette minner oss om at teologisk utdanning for kvinner fremdeles trenger oppmuntring og støtte. Studentene kommer fra seks synoder: Boeny Mahajanga, Sofia, Melaky, Betsiboka, Avaratra Atsinanana og Alaotra. Presteskolen betjener et stort geografisk område og styrker kirken i mange regioner.

Staben består av åtte faste ansatte og tre midlertidig ansatte. Til tross for begrensede personalressurser, er teamet engasjert og dedikert.

Jeg spurte deretter om de nylige syklonene som rammet Madagaskar.

- Syklonen *Fitia* passerte gjennom dette området, sa finansdirektøren.
- Men heldigvis fikk ikke presteskolen store skader, la han til

I enkelte gassiske regioner har det vært utbrudd av sykdommen M-kopper, også kalt Mpox og tidligere apekopper. Finansdirektøren kunne heldigvis fortelle at presteskolen og lokalsamfunnet har vært skånet for sykdomsutbruddet, trolig fordi det ligger mer enn 70 kilometer fra byen Mahajanga.

Mursteiner

Den kanskje mest oppmuntrende delen av besøket vårt var likevel diskusjonen om det NMS-finansierte infrastrukturprosjektet.

- Vi bestemte oss for å starte prosjektet med egne midler, fordi utbetalingen av midler noen ganger blir forsinket hvert år.

Mursteinspressen. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Den avgjørelsen viser ansvarlighet og eierskap. Da NMS-midlene ble mottatt, kjøpte presteskolen motoren til båten. Denne båten er helt avgjørende for transport, spesielt i avsidesliggende områder og langs elvene. To måneder senere, ved å bruke inntekter fra egen virksomhet og egne bidrag, kjøpte de en maskin for å presse murstein.

Reisen har imidlertid ikke vært uten utfordringer.

– I starten var ikke kvaliteten på mursteinene tilfredsstillende. Vi fulgte oppskriften, men resultatene var ikke gode, innrømmet finansdirektøren

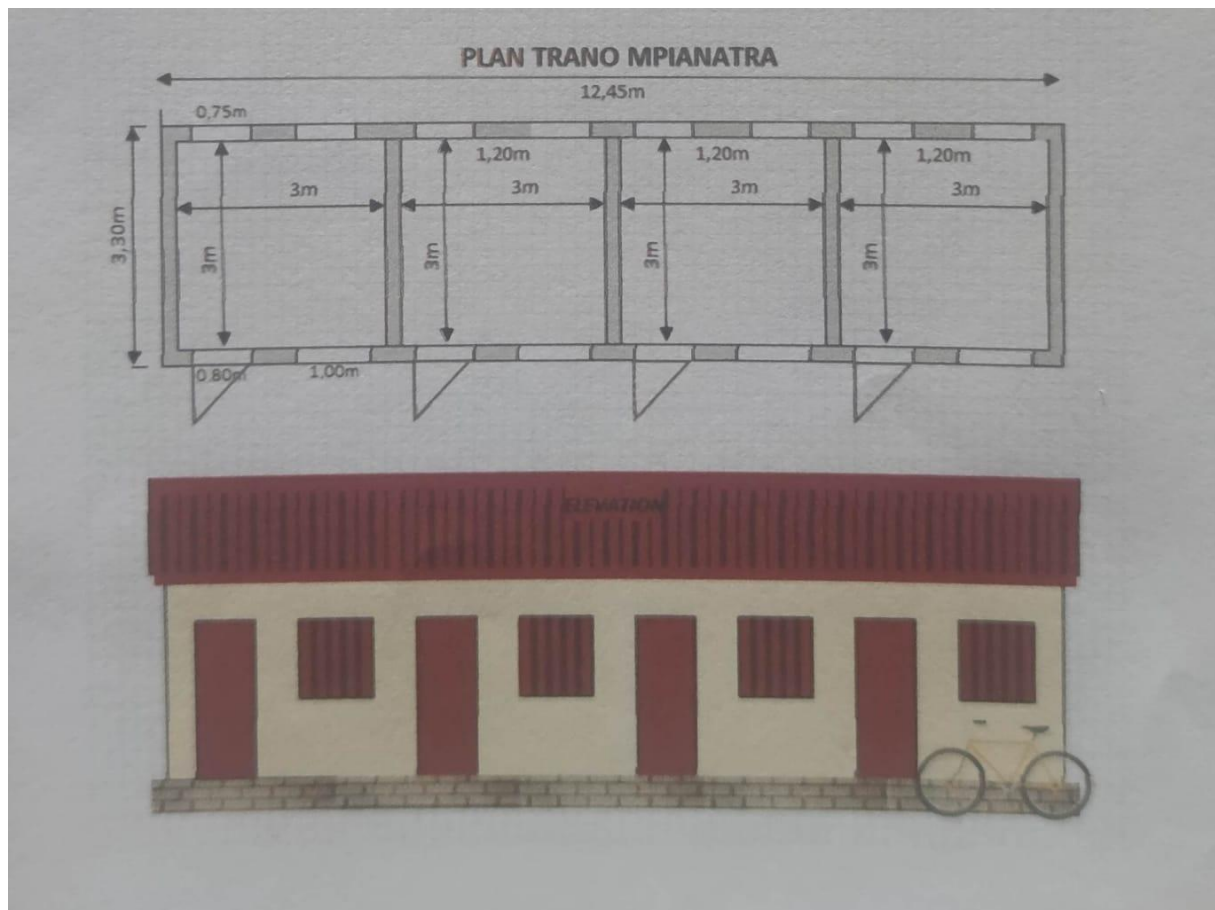
Produsert murstein av lav kvalitet. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

I stedet for å gi opp, søkte teamet læringsmuligheter. De besøkte SALT (det lutherske teologiske fakultetet på Madagaskar), en organisasjon som har gjennomført et lignende prosjekt med suksess, og som allerede har to lønnsomme bygninger som inntektsbringende virksomhet. Etter å ha lært av erfaringene til SALT, justerte presteskolen i Marovoay sine produksjonsmetoder. I dag har kvaliteten på mursteinene blitt betydelig forbedret.

Produsert murstein av god kvalitet. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Produksjonen vil snart øke for å støtte byggingen av et nytt boligbygg. Det fremtidige bygget vil ha separate kjøkken og gi plass til fire studentfamilier. I samsvar med planen for 2026 skal byggingen av dette nye boligbygget være fullført før studiestart i oktober 2026. Denne tydelige tidsplanen gir retning og motivasjon til teamet, og viser vår forpliktelse til å levere målbare resultater. Dette er ikke bare boligbygging; det er bærekraftig utvikling.

Plan for det nye boligbygget for fire familier. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Innføringen av et forenklet system for monitorering, evaluering og læring har vært nøkkelen til denne fremgangen. Gjennom regelmessig overvåking, tilbakemelding og læring kan presteskolen nå følge opp aktiviteter månedlig, ukentlig og til og med daglig. Denne strukturerte tilnærmingen har forbedret ansvarliggjøring og prestasjoner.

Viktigst av alt er at prosjektet bidrar til å styrke den økonomiske stabiliteten. Da besøket vårt gikk mot slutten, følte jeg meg oppmuntret. Presteskolen i Marovoay utdanner ikke bare fremtidige kirkeledere; det bygger også motstandskraft, ansvarlighet og bærekraft.

Den nåværende direktøren for STPL, Pastor Albert, i båten deres. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Prosjekter som dette viser hvordan strategisk støtte, kombinert med lokalt eierskap, kan skape reell forandring.

Vi inviterer givere, partnere og venner av NMS til å fortsette å støtte arbeidet. Deres bidrag finansierer ikke bare infrastruktur, det investerer i utdanning, lederskap, familier og kirkens fremtid på Madagaskar. Sammen kan vi utvide mer enn bare preseteskolens bygninger – vi kan utvide Herren Jesu rike.

Mange takk til herr Amisy Philibert, finansdirektøren på STPL, for den varme velkomsten. Foto: Rivosoa Nasoloniaina

Mangarano ved oppstarten av restaureringsarbeidet i 2025. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

Gode ting skjer ved Mangarano

Skrevet av: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

Publisert: 1.7.2026

I mange år var Mangarano et sted hvor mennesker med spedalskhet kunne få behandling. Nå er det mennesker med rusproblemer som skal få hjelp.

Mangarano på Madagaskar har i mange år vært et sted for omsorg og hjelp. Tidligere fikk mennesker med spedalskhet (lepra) behandling der. På den tiden opplevde mange både sykdom og utenforskap, og Mangarano var et viktig sted for støtte og omsorg.

I dag er situasjonen annerledes. Det er ikke lenger behov for den type behandling som tidligere ble gitt på Mangarano, men området har fortsatt stor betydning for både lokalsamfunnet og mange andre.

Mangarano anno 2026. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsosoanantenaina

Det er nå besluttet å utvikle Mangarano til et psykososialt senter for mennesker som har problemer med rus eller lever med konsekvensene av rus.

Sammen med NMS-voluntør Arild Øystese Hansen og lokalbefolkningen ble det startet et omfattende ryddearbeid på Mangarano i 2025. Busker, planter og høyt gress hadde tatt over store deler av eiendommen, og området trengte skikkelig rydding til framtidig aktivitet.

Restaureringsarbeidet startet opp i 2025 og ny vegetasjon ble plantet. Foto: Zonirina Herisitraka
Fiantsosoanantenaina

Prosjektet har fått god hjelp av Ramaria Julienne, også kjent som Maria. Hun er datter av en tidligere spedalske pasient og har bodd hele livet sitt på Mangarano. Hun kjenner området svært godt og har vært en viktig ressurs i arbeidet. I dag fungerer hun som kontaktperson på Mangarano og følger opp aktiviteter der.

Maria inspiserer arbeidet. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsosoanantenaina

I løpet av 2025 ble det plantet rundt 2000 planter på området. Mange av dem har nå vokst godt. Samtidig vokser gress og uønskede planter raskt, noe som gjør at området trenger daglig oppfølging og vedlikehold.

For å sikre videre utvikling er det ansatt lokale medarbeidere, blant annet vakter og en gartner som jobber daglig på området. De har fått arbeidsklær og nødvendig utstyr. Alle har foreløpig midlertidige kontrakter knyttet til prosjektet.

Graving av dammene har vært en stor jobb. Her fra gravingen av en ny dam i 2025. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsoanantenaina

De tre gamle dammene på området er også satt i stand igjen gjennom et omfattende restaureringsarbeid. I tillegg er én ny dam etablert, slik at det nå er fire dammer rundt det gamle misjonærhuset som skal bli et gjestehus.

Slik ser den samme dammen ut i 2026. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsosoanantenaina

Etter avtalen med SALFA, helsetjenesten i Den gassisk-lutherske kirke på Madagaskar (FLM), er målet at gjestehuset skal stå ferdig renoverert før november 2026. Det har allerede vært flere møter og befaringer med representanter både fra SALFA, entreprenøren og NMS. Hensikten har vært å gjøre de siste avklaringene før arbeidet med de gamle bygningene starter. Møbler og en del av det nødvendige inventaret er planlagt levert før november 2026. Dette vil gjøre det mulig å ta gjestehuset i bruk så snart renoveringsarbeidet er ferdigstilt.

For å sikre stabil tilgang til vann på området, er det satt i gang bygging av et vanntårn. Dette er en viktig del av infrastrukturen på Mangarano og skal bidra til en trygg og pålitelig vannforsyning både til gjestehuset, de andre bygningene og eventuelle framtidige aktiviteter på området.

God og sikker vanntilgang er viktig for senteret. Foto: Zonirina Herisitraka Fiantsosoanantenaina

På Mangarano ligger forholdene godt til rette for jordbruk og fiskeoppdrett. På området er det en innsjø som tidligere var en viktig ressurs da Mangarano var et senter for personer med spedalskhet. Innsjøen er i dag i ferd med å gro igjen, og den trenger opprensning og skjøtsel for å kunne brukes på en god måte i framtiden.

Veien til Mangarano er fortsatt kjørbare, men den trenger oppgradering. Det pågår nå samarbeid mellom regionkontoret i Vakinankaratra og Mangarano kommune. Målet er foreløpig å planere og forbedre veien fra RN7 til Mangarano. En bedre vei vil gjøre området lettere tilgjengelig og være til stor hjelp for den videre utviklingen.

Målet er at Mangarano på alle måter skal være en frodig oase. Foto: Zonirina Herisitraka
Fiantsoanantenaina

Resultatene av arbeidet begynner allerede å bli synlige. Området er ryddet, plantene vokser, dammene er tatt i bruk igjen og et lokalt team arbeider hver dag for å ta vare på og utvikle Mangarano. Arbeidet fortsetter med mål om at området skal bli et sted som gir nye muligheter og støtte til mennesker som trenger det.